

Yves De Weerd - VITO Transitie Platform
Studiedag Kenniscentrum Vlaamse Steden
4 november 2014

Programma

13 - 13.10 uur

Inleiding en voorstelling programma

13.10 - 15.10 uur

Tell me, show me: deel 1

15.10 - 15.40 uur

Koffie, thee, fruitsap, water

15.40 - 16.40 uur

Tell me, Show me: deel 2

16.40 – 17uur

Involve me

Leerdoelstellingen

Aan het eind van de toelichting:

- » Weet je waar TRAKSIS voor staat en hoe je het kan gebruiken
- » Heb je een beter inzicht in de complexiteit die werken aan duurzame stadsprojecten met zich meebrengt
- » Ben je in staat op basis van een projectscreening met TRAKSIS je project te verbeteren, verbreden of verdiepen
- » Begrijp je beter waarom en hoe 'wat' je doet verbonden is met 'hoe' je het doet
- » Heb je hopelijk ook zin om daar aan te beginnen...

Waar gaan we het over hebben

- » Waarom transities op lokaal vlak nodig zijn en een andere aanpak vragen
- » Wat moet ik me voorstellen bij een transitiegerichte aanpak
- » Hoe kan het referentiekader daartoe bijdragen
- » Hoe wij en TRAKSIS u daarbij kunnen helpen

WAAROM DUURZAAMHEIDSTRANSITIES IN STEDEN EN GEMEENTEN NODIG ZIJN

- » Globale socio-economische problemen slaan steeds meer en steeds directer lokaal neer



AARD VAN DE PROBLEMEN

- » HARDNEKKING
 - » Uitkomst van **systemen**
 - » Heel **complex**
 - » **Geworteld** in levensstijlen
- » VAN NATURE **BELEIDSDOMEINOVERSCHRIJDEND**
 - » Mobiliteit is ook ruimtelijke ordening is ook sociaal beleid
 - » Energie is ook klimaat is ook economie
 - » grondstoffen is ook ruimtegebruik is ook voedsel is ook energie
 - » Enz.

EN NIET HET MINST: DE ANDERE K(L)ANT VAN HET BELEID

- » Aan de kant van de burger:
 - » Mondiger
 - » Beter geïnformeerd
 - » Beter georganiseerd
 - » Denken van nature in systemen en niet in beleidsdomeinen



Met andere woorden

Veranderingsprocessen gebeuren ook als je niets doet, maar dan heb je de richting waarin niet in de hand.

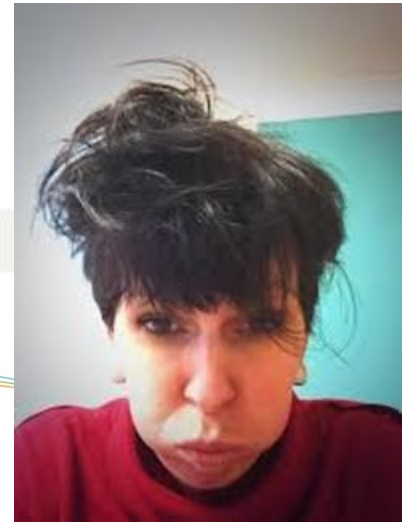
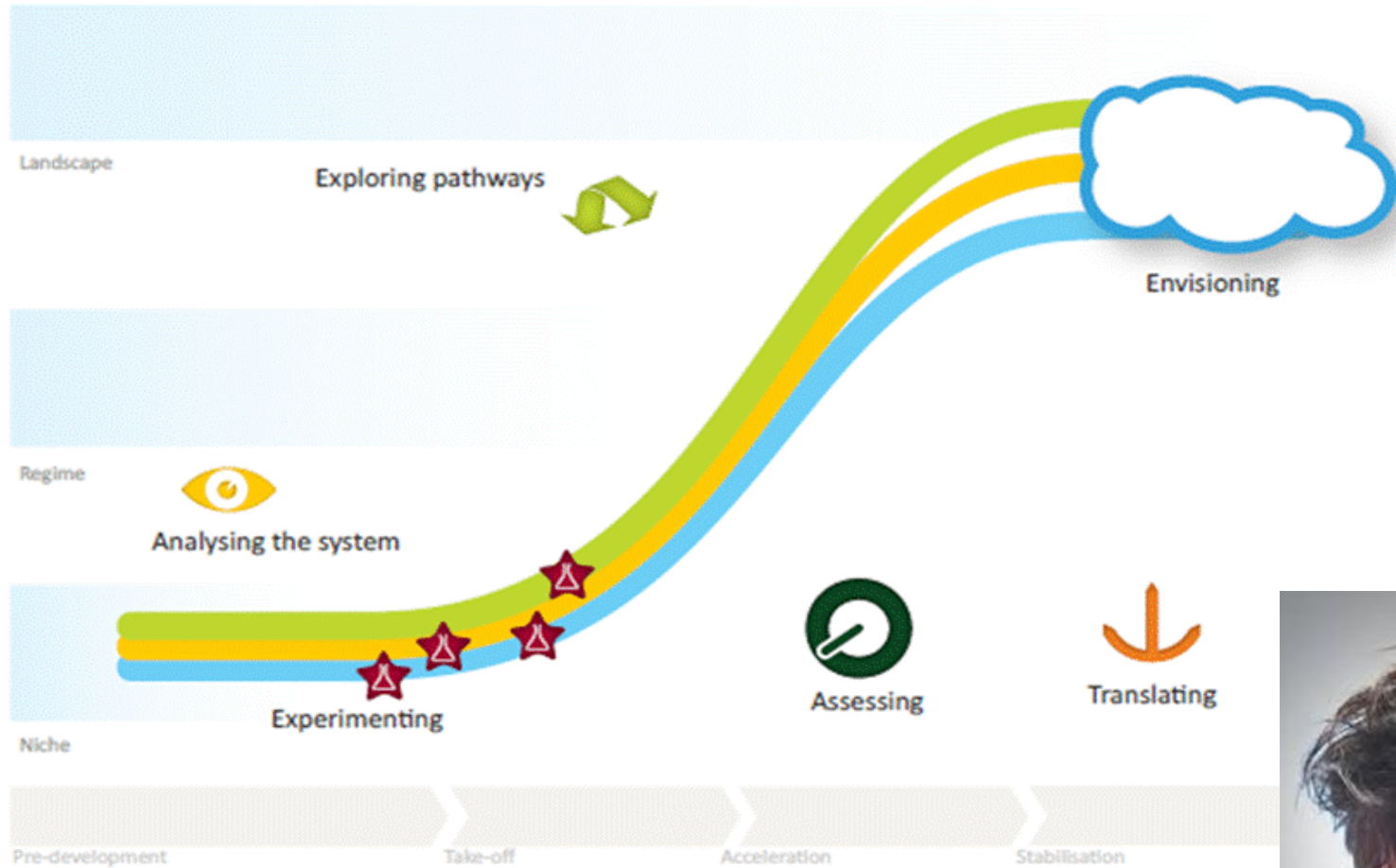
Veel mensen voelen aan dat je er met 'klassieke' benaderingen (zoals controle en efficiëntie) niet meer komt, en zijn op zoek.

Het referentiekader biedt een startpunt om gepaste antwoorden te ontwikkelen...

**TRAKSIS =
REFERENTIEKADER DUURZAME
STADSPROJECTEN
BELEIDSHANDVATEN VOOR LOKALE
TRANSITIEPRAKTIJK**

TRANSITIEKUNDE: 'GERICHT DOORBREKEN VAN HET GANGBARE'

- » Een slimme combinatie van visie, strategie en actie



De Boudry-filter



Transitie zonder den bla bla

Hoe kan je werken aan stedelijke of lokale transitie? TRAKSIS zet je op weg!

- » Onmiddellijk toepasbaar op je eigen project(plannen)
- » Maakt transitiedenken behapbaar
- » Zet aan tot denken, handelen en samenwerken
- » Wijst naar oplossingen, niet naar drempels
- » Linkt door naar informatiebronnen

Hoe werkt het?

Online beschikbaar als TRAKSIS op site van Kenniscentrum Vlaamse Steden

Hoe wordt de beoogde impact (of het beoogd effect) gemonitord?

Bij welke formulering past de gekozen manier van monitoren in uw ogen best? Verschillende opties kunnen tegelijk bestaan. De 'hoogste' vorm van monitoren bepaalt de kleurcode.

(resultaatgericht= rood; constructivistisch= oranje; reflexief= groen)

- Gericht op de 'wat'-vraag (resultaatgericht) *[De nadruk van resultaatgericht monitoren en evalueren ligt op het 'meten': in hoeverre zijn vooraf gestelde doelstellingen van projecten en tussentijdse ingrepen (interventies) gehaald?]*
- Gericht op de 'hoe'-vraag (constructivistisch) *[sterk gericht op monitoren en evalueren van het verloop van het collectieve leerproces. Het gaat niet zozeer om het vaststellen van concrete resultaten maar meer om hoe je succesvolle collectieve leerprocessen op gang brengt en door laat gaan]*
- Gericht op de relatie tussen 'hoe', 'wat' en 'waarom' (reflexief) *[De leidende vraag bij reflexieve monitoring is of de activiteiten van een innovatieproject juist die leerprocessen stimuleren die kunnen leiden tot een verandering van de huidige praktijken van alle relevante belanghebbende partijen. Richt zich zowel op het interactieve leerproces (in groepen van actoren en in netwerken) als op de kwaliteit van het leren (resultaat)]*



Meer over reflexief monitoren? Lees het [hier](#).

Hoe werkt het?

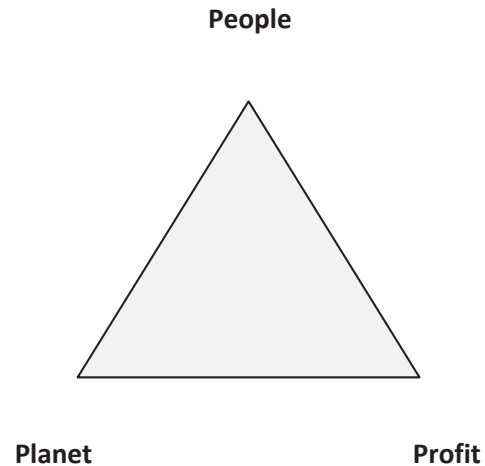
Welke innovatieve elementen herkent u sterk in uw project?

(geen=rood; 1 tot 5=oranje;6 of meer=groen)

- Het vraagt een totaal nieuwe manier van werken
- Het plaatst mij (of ons) in een (volledig) nieuwe en ongekende rol
- Het werkt met methodes die we nog niet kenden
- Het kijkt veel verder in de toekomst dan we tot hertoe gewoon waren
- Het heeft ervoor gezorgd dat bepaalde regelgeving werd herzien om knelpunten weg te werken
- Het vraagt om af en toe uit mijn of onze rol te treden
- Het werkt met nieuwsoortige financieringsinstrumenten
- De belangrijke beslissingen zijn niet op voorhand genomen maar zullen in de loop van het project pas vastgelegd worden, op basis van wat we leren
- Het installeert een volledig ander systeem van werken, denken en handelen
- Het hanteert een vernieuwend businessmodel
- Het werkt aanstekelijk, wekt de interesse op van collega's en andere mensen die met het project of initiatief in aanraking komen

Hoe werkt het?

Er wordt vaak gesteld dat duurzame projecten een goede balans moeten vinden tussen mensgerichtheid (people), economisch belang (profit) en ecologie (planet). Waar zou u dit project plaatsen in de onderstaande driehoek, de bekende people, planet, profit driehoek? Duid aan met een kruisje op de figuur.



Hoe ziet de output er uit?

Fase	operationeel	
	Samenleving	
	EXP	STAD
Duurzaamheidswaarden		
Schaalniveaus		
Verbinding tussen schalen		
Bewuste keuze voor schaal		
Raakpunten met andere domeinen		
Betrokkenheid andere diensten bij concept		
betrokkenheid andere diensten bij uitvoering		
Visiegedrevenheid		
Explicitering van impact of effect		
Crosssectorele elementen aanwezig		
Monitoringswijze		
Opvolging in functie van doelstellingen		
Breedte van de monitoring		
Innovatief karakter		
Verbindingen met andere projecten of dynamieken		
Systeemanalyse		
Systeemgerichtheid		
Bewustzijn van externe invloeden		
Aard van de coalitie		
Stakeholderdetectie		
Vernieuwing in samenwerking		
Cultuur binnen stadsorganisatie		
Cultuur van stadsorganisatie tov omgeving		
Cultuur in samenwerking: bewuste keuze?		
Kantelpunten/hefbomen		
Opportunities om slaagkans te vergroten		
Leergerichtheid		
Betrokkenheid andere diensten bij leren		
	= te weinig info beschikbaar voor een expert judgment	

AAN DE SLAG

Thema's gecovered door TRAKSIS

Project-ID

- » Waar gaat het over?
- » Kenmerking vanuit transitiedenken

Procescomponenten

- » Wat doe je?
- » Waarom doe je het?
- » Hoe doe je het?
- » Met wie doe je het?

TRANSITIEGERICHTE PROJECTIDENTIFICATIE

Project ID

» Fase

- » Concept
- » Voorbereiding
- » Uitwerking
- » Operationeel
- » Voltooid

Voor C,V, U richten op ambitie, voor O, V kijken naar realisatie

» Thema

- » Welk stedelijk systeem beoog je (mobiliteit, cohesie,...)?
- » Door ze allemaal te zien staan, zie je misschien (nieuwe) crossectorale elementen in je project
- » Wat is je hoofdambitie, wat wil je bereiken?
- » Is dat een kwantitatief doel (streefcijfer), of kwalitatief (bv. een kwaliteit versterken). Bereidt stuk over monitoring voor.
- » Wie nam het initiatief voor het project (stad, vereniging, projectontwikkelaar, ...)?

Beleidsdomeinoverschrijdend karakter

De structuren van vele stadsorganisaties plaatsen vaak schotten daar de geschetste uitdaging vaak de noodzaak opwerpen van het neerhalen van de schotten.

» Aan welke beleidsdomeinen raakt het project?

- » 'Raken' in concrete aanwijsbare termen
- » Verdiept de reflectie over de reikwijdte van het project binnen de stad

» Waren/zijn mensen uit andere diensten betrokken bij het uitdenken van het idee?

» Waren/zijn mensen uit andere diensten betrokken bij de uitvoering?

- » Als er in de vraag hiernaast concrete raakpunten werden aangegeven, is daar dan ook actief een samenwerking aan gekoppeld?



**PROJECT IS BESCHREVEN, EN NU!
WAAR KAN OF MOET HET TOE
LEIDEN?**





Made in korea

**Fine capillus
system of 2-stage**

*Korea Dentist
Recommend
Toothbrush*



4P

DENTA SMILE

**PROCESCOMPONENTEN:
DENKEN IN SYSTEMEN
VISIEVORMING ALS BRUG TUSSEN
KORTE EN LANGE TERMIJN
INZETTEN OP COCREATIE
INCREMENTELE MAAR RADICALE
ACTIE**

Bewustzijn van context

Man krijgt GAS-boete voor opruimen zwerfvuil

21/12/2013 om 16:21 door Jozef Leysen | Bron: krant van west-vlaanderen

0 0 3,4K
g+1 Tweeten Aanbevelen Mail Print

Norbert De Smit uit Oostende is al weken de kluts kwijt. Al jaren ruimt de man alle zwerfvuil op dat hij in de Oostendse jachthaven ziet liggen. Tot hij plots een GAS-boete in de bus vond. 62 euro voor sluikstort. 'Ik ben er het hart van in', zegt De Smit in de Krant van West-Vlaanderen.

Norbert De Smit is een gekende figuur in Oostende. Jarenlang viste hij op de boot van zijn vader op garnalen of sprot. Toen hij met pensioen ging, vond De Smit een nieuwe hobby: hij werd de 'wandellende vuulbak van de koaje'.

'Mijn grootste hobby is zwerfvuil verzamelen en in de vuilbak gooien', vertelt De Smit aan de Krant van West-Vlaanderen. Daarvoor werd de man al herhaaldelijk gelauwerd.

Maar op 19 oktober ging het mis. Norbert De Smit had net een zakje met zwerfvuil in de vuilnisbak gegooid, toen hij aangesproken werd door een vrouw. 'Ze vertelde me dat ik een GAS-boete verdiend had', aldus De Smit in de Krant van West-Vlaanderen. En enkele weken later lag er inderdaad een boete van 62 euro in de bus.

'Ik ben er het hart van in. Ik doe mijn best om de straten en het strand proper te houden en daarvoor word ik nu gestraft. Ik ben er echt kapot van. Die heb ik niet verdiend.'

g+1 0 Tweeten Delen E-mail Corrigeer

MEEST RECENT · MEEST GELEZEN

- 09:34 Steven Vandeput wordt minister van Defensie
- 08:31 Crevits schaaft toelatingsexamen geneeskunde bij
- 08:17 Ook nummerplaat 'De Wever-Porsche' was niet i...
- 08:11 Frank Vandenbroucke mist langetermijnvisie in...
- 07:14 Wat gebeurde er op 10 oktober 1914?

[Volledig overzicht >](#)

WEER Zoek op plaatsnaam Zoek

Vr 10/10 ☀️ 17°/10°	Za 11/10 ☀️ 18°/10°	Zo 12/10 ☁️ 18°/9°
------------------------	------------------------	-----------------------

BEKIJK VOORSPELLING KOMENDE 14 DAGEN >>

NIET TE MISSEN

 De echte premier zit op het Schoon Verdiep

zala
GRATIS VERZ EN RETOUR



Onitsuka
64,95
59,95
Beste



Oplossing is niet altijd spiegelbeeld van een probleem



SYSTEMISCHE OPLOSSINGEN VRAGEN SOMS RADICAAL BEVRAGEN VAN GANGBARE PRAKTIJKEN



**STRAKS BLIJKEN
MIJN STATIEGELD-
FLESSEN**

**DE ENIGE STABIELE
VALUTA TE ZIJN**

Loesje



STATIEGELD & COOP



Schenk uw statiegeld voor beter onderwijs in ontwikkelingslanden

Met uw statiegeld kan Edukans zorgen voor beter leermateriaal, Help Refers en duizenden andere kinderen aan een betere toekomst.

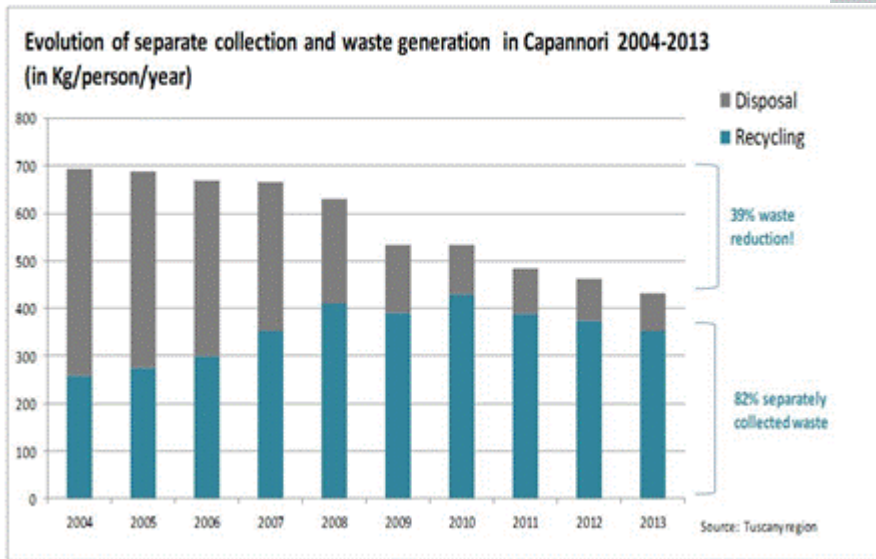
www.edukans.nl



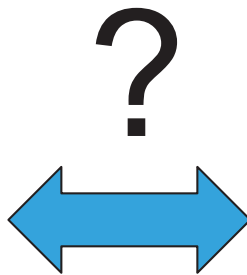
edukans
omdat onderwijs écht helpt

Coop verdubbelt de opbrengst.

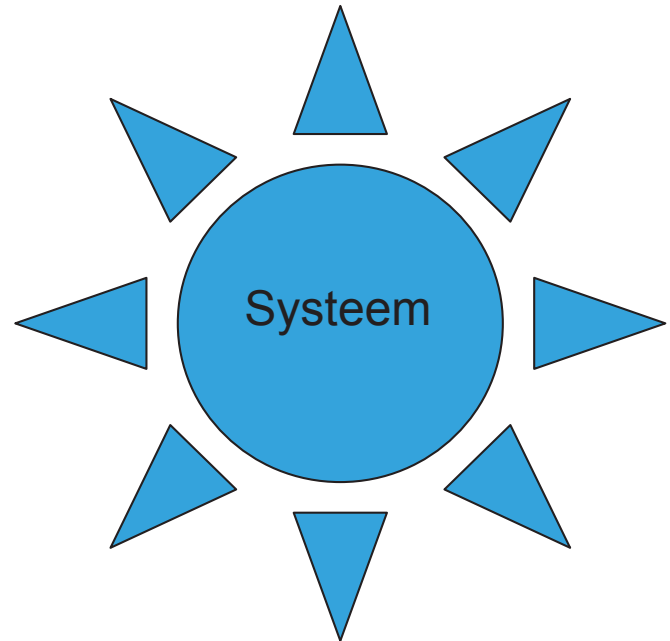
HET KAN ECHT ANDERS: CAPANNORI, ITALIË, 44.000 INWONERS



- + Financiële return voor stadsbestuur sinds 2009 meer dan 2mio euro
- + tewerkstellingsgroei
- + uitstraling en aantrekken van onderzoeksmiddelen
- + gemeenschapsversterking



Korte termijn
Vs
Lange termijn



TRAKSIS: Onderliggende visie

- » **Is er een visie?**
- » **Is ze neergeschreven?**
- » **Is ze vertaald naar sturende principes?**
- » **Is er een expliciete koppeling tussen de korte termijn actie en de lang termijn visie?**

Transitieprojecten willen bijdragen aan een fundamentele of systemische verandering in stedelijke systemen, zodat steden motoren van duurzaamheid worden. Als je projecten begint vanuit een wervende en inspirerende visie op lange termijn, voorkom je dat je te snel ingevangen wordt in vanzelfsprekendheden en bestaande structuren, en het systeem eigenlijk ongewijzigd blijft.

Ook kan je vaak vermijden dat een (schijnbare) oplossing voor problemen enkel een opstap zijn naar nieuwe nog grotere problemen (verbreden van autostrades, bv.).



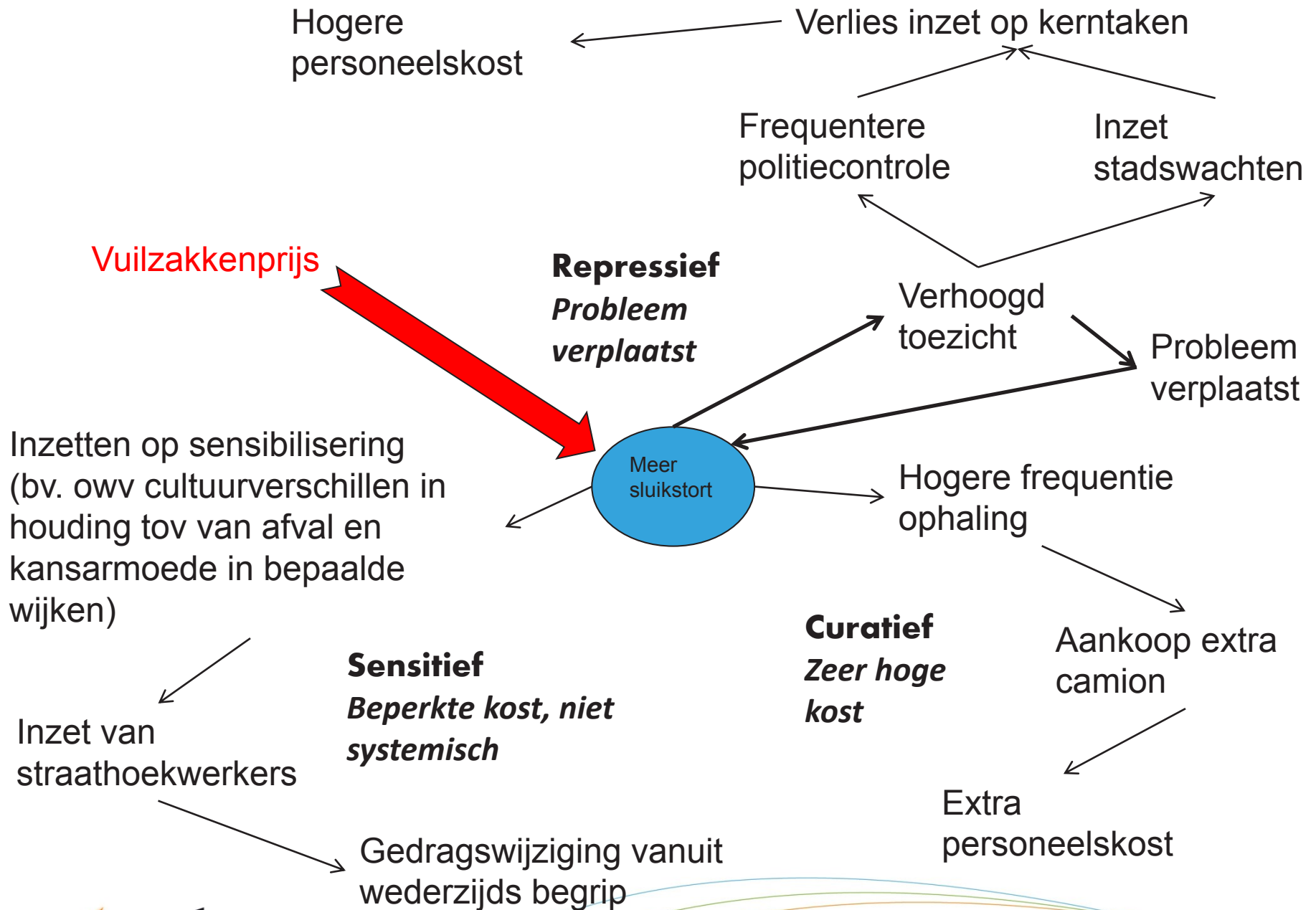
Innovatie en verbinding

» **Welke innovatieve en creatieve elementen zitten er in je project (bv. nieuwe businessmodellen, volledig nieuwe wijze van werken, ...)?**

» Ook hier heeft de lijst naast de screeningsfunctie ook een triggerende functie: het geeft aan welke elementen je kan inbouwen, waaraan je misschien nog niet meteen dacht.

» **Worden er verbindingen gemaakt met andere projecten of dynamieken?**

» Zoals bij het schaalniveau, is er ook hier veel winst te boeken door projecten of initiatieven op een snelle manier met elkaar te verbinden. Het kan de uitkomst versterken, en de leeropbrengsten verdiepen.



CADO



Oefening



TRAKSIS

Systemgerichtheid

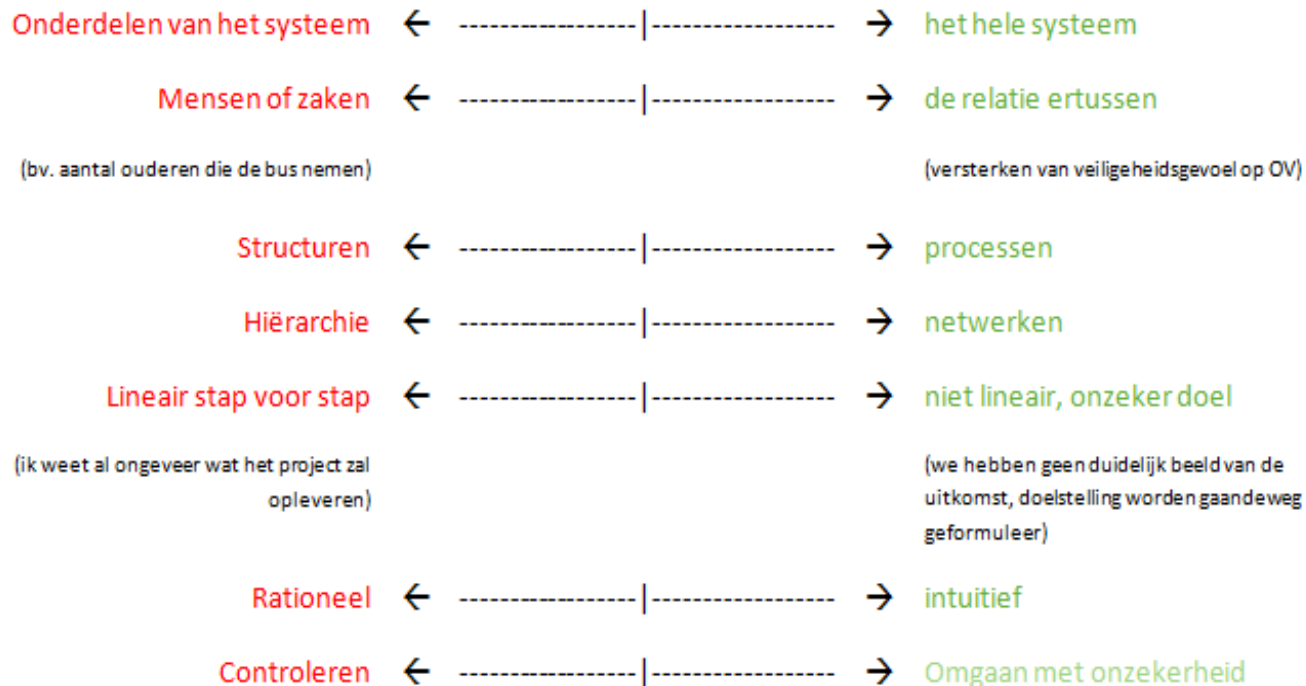
Transitiedenken richt zich op de omslag van (stedelijke) systemen naar meer duurzaamheid. Duurzaamheidsproblemen hebben heel vaak geen eenduidige oorzaak, maar zijn het gevolg van de manier waarop systemen werken. Als het goedkoper en makkelijker is om boontjes te kopen die met het vliegtuig vanuit andere continenten per vliegtuig worden ingevlogen, dan om boontjes te kopen van lokale boeren, is het snel duidelijk dat het onmogelijk is om dé oorzaak of dé drijvende factor aan te duiden. Het is een uitkomst van ons [voedselsysteem](#). Via systeemanalyse (of doorgedreven probleemanalyse) krijg je zicht op systeemkenmerken en actoren die de beoogde systeeminnovatie tegenwerken of juist stimuleren, en kan je de mogelijke systeemimpact (en dus het transitiepotentieel) van je project aanzienlijk versterken.

Is het project of initiatief gekaderd in een systeemanalyse (of doorgedreven probleemanalyse)?

1. Nee, wat is een systeemanalyse? (= rood)
2. Eenvoudige systeemanalyse [beperkt aantal actoren, beperkt aantal systeemverbanden, beperkte causale diagrammen bv.] (=oranje)
3. Doorgedreven systeem oefening (=groen)

Systeemgerichtheid vraagt een aantal verschuivingen in de aandacht binnen een project of initiatief.

(Om een beeld te krijgen op de systeemgerichtheid van je project, schaal je je project met een kruisje op de lijnen tussen de rode en groene kenmerken. Hoe meer je aan de rechterzijde komt, hoe sterker de systeemgerichtheid van je project. De reflectie erover, liefst met collega's of andere betrokkenen is hierbij belangrijker dan een exacte schaling.)



Van systeemdenken naar nieuwe actoren

Als project verandert, veranderen de stakeholders vaak ook

- » Cf. Warm wonen (videofragment tonen): relevante actoren veranderen naargelang een project ontwikkelt
- » Je kan daar 'en stoemelings' mee omgaan
- » Of bewust door actoranalyse te herhalen

Als je systemisch nadenkt, zijn er misschien ook nieuwsoortige actoren nodig, of nieuwe rollen voor bestaande actoren

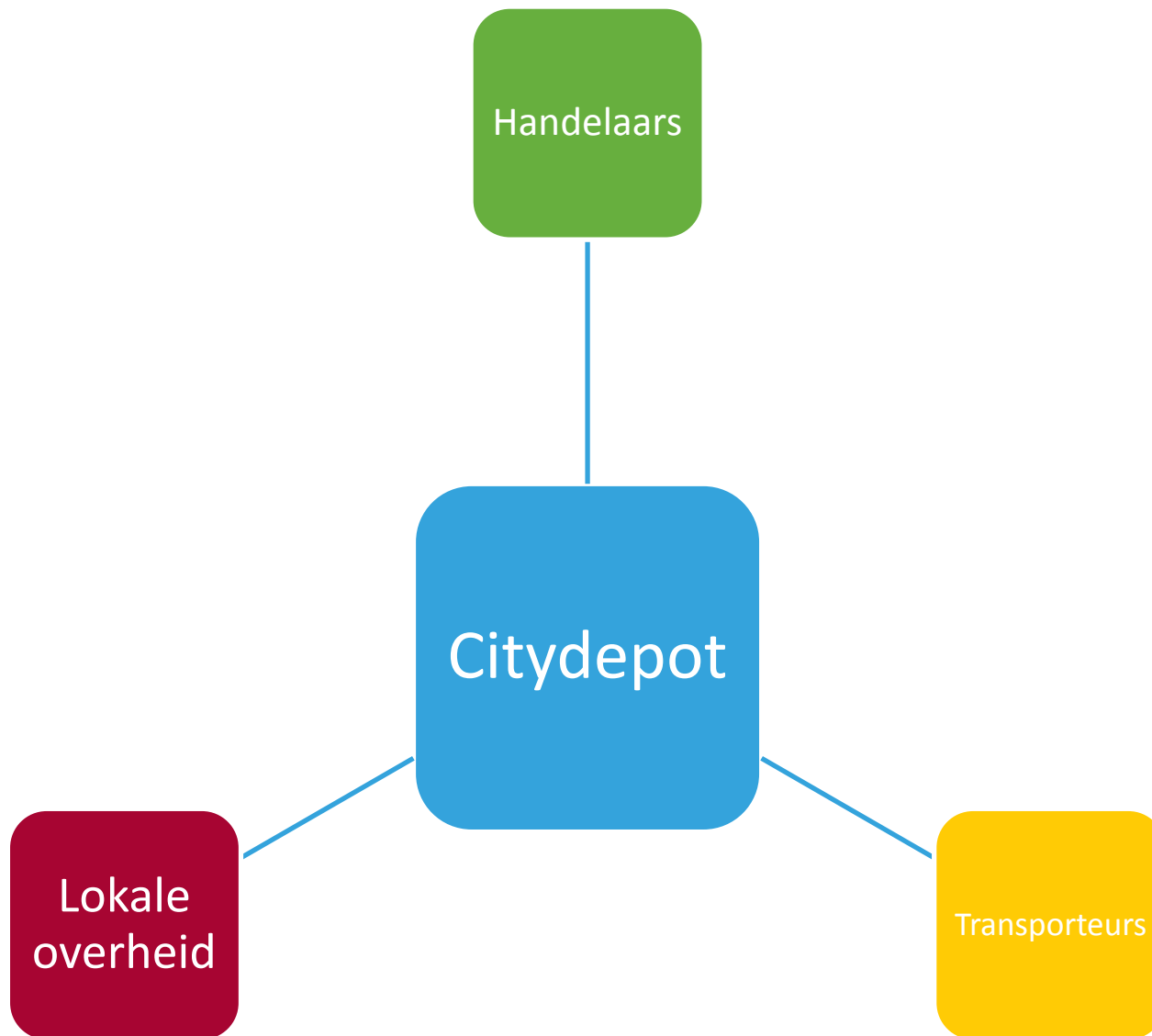
- » Kringloopwinkels
- » Bibliotheken in circulaire economie
- » Groendienst in energievoorziening (of andere: cf. filmpje kerkhoven RingTV)

Detailhandel: 'klassieke beleidskijk'



Detailhandel: proactieve systemische kijk





Aard van de coalitie

» Verbindt het initiatief volgende soorten partners:

- » de overheid
 - » bedrijfswereld
 - » samenleving (burgers)
 - » kennisinstellingen
 - » **Middenveld**
- » Niet enkel stedelijke overheden zijn in beweging, alle maatschappelijke actoren zoeken hun plek. Samenwerking met die actoren zorgt dat je begrijpt hoe zij denken.

- » **Werden een stakeholderanalyse- of mapping uitgevoerd?**
- » **Heeft het project nieuwe of onverwachte partners aan tafel gebracht?**
- » Deze vragen verdiepen de reflectie over het antwoord op de vorige vraag.

Warmer Wonen - Kortrijk

<https://www.youtube.com/watch?v=Pr4h3NuLDdQ>

BEWUSTZIJN VAN BELEIDS- EN/OF ORGANISATIECULTUUR



HOE HAAKT TRAKSIS DAAROP IN?

Cultuur in de samenwerking binnen partnerschappen, netwerken en coalities

Cultuur van de stadsorganisatie ten opzichte van de omgeving

Hoe

(altijd

Cultuur binnen de stadsorganisatie

Er *(altijd nee = rood; 1 of 2x ja = oranje; 3 of meer keer ja = groen)*

Er Er bestaat een cultuur van (denken over) duurzaamheid binnen onze dienst of afdeling? Ja/nee

He Er is duidelijke aandacht voor de lange termijn binnen de werking van onze dienst/afdeling? Ja/nee

Ja/nee Het is gangbaar binnen onze dienst/afdeling om over sectoren of domeinen heen te werken? Ja/nee

Er Creativiteit en out-of-the box denken worden in onze dienst/afdeling aangemoedigd? Ja/nee

relev er is een grote openheid en dialoog in de politiek ambtelijke verhouding? Ja/nee

de b

op co

waard

onder

Direct

niet in

<TIP>: Elementen waarop hier nee geantwoord wordt, vormen hoogstwaarschijnlijk mee onderwerp van de remmende factoren en knelpunten voor je project.

Is die opst

<TIP>: Er zijn vanzelfsprekend nog veel meer elementen die een open en innovatieve cultuur in de weg kunnen staan. Eén van de vele lijstjes daarover vind je [hier](#).

Ja

Ne

Transformatiepotentieel

» Zorgt het project voor een verandering in:

- » Culturen
- » Structuren
- » Praktijken
- » Ondernemerschap
- » Wisselwerkingen

Om van echte transformaties te spreken bij transitie is het nodig dat al deze elementen in beweging komen. Hoe meer elementen in verandering komen, en hoe sterker, hoe groter de kans op fundamentele verandering.

TRAKSIS: Innovatieve elementen

- » **Welke innovatieve en creatieve elementen zitten er in je project (bv. nieuwe businessmodellen, volledig nieuwe wijze van werken, ...)?**
- » Ook hier heeft de lijst naast de screeningsfunctie ook een triggerende functie: het geeft aan welke elementen je kan inbouwen, waaraan je misschien nog niet meteen dacht.

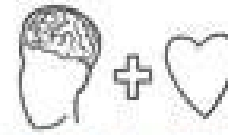
Zet aan tot nadenken over de organisatie van het bestuur en het bestuur van de organisatie...

NETWERKORGANISATIES

Wat houden ze in?



rationeel



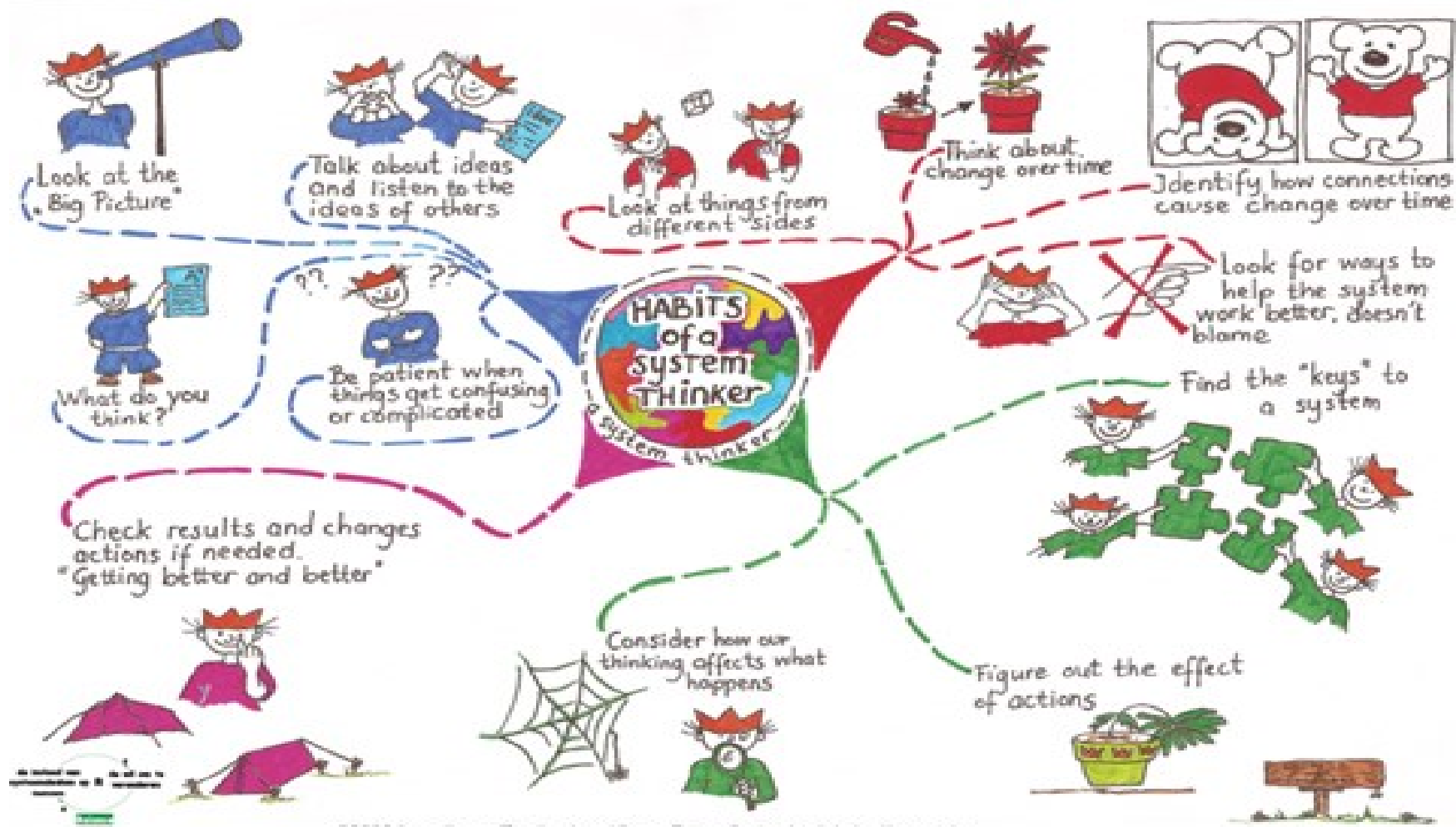
rationeel + gevoel



van een hiërarchische organisatie

naar een co-creatie organisatie

En over je eigen rol daarin...



©2009 Djamilla van Zandbeek and Roger Frijns, Basisschool Amby Maastricht



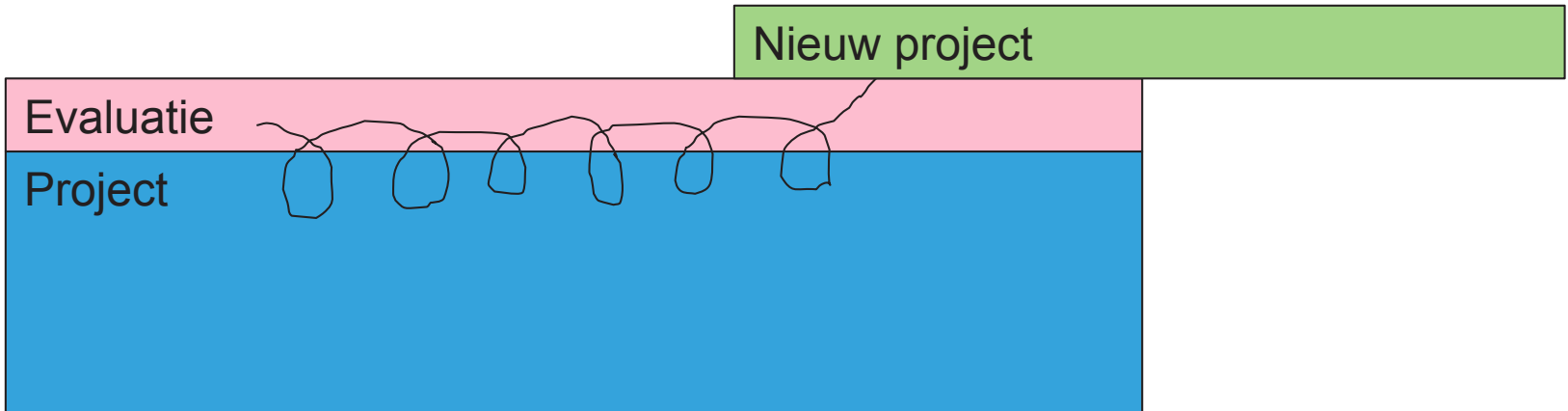
Controle kwijt. En nu?

TRAKSIS: Transformatiepotentieel

» **Zorgt het project voor een verandering in:**

- » **Culturen**
- » **Structuren**
- » **Praktijken**
- » **Ondernemerschap**
- » **Wisselwerkingen**

Om van echte transformaties te spreken bij transitie is het nodig dat al deze elementen in beweging komen. Hoe meer elementen in verandering komen, en hoe sterker, hoe groter de kans op fundamentele verandering.



TRAKSIS: Monitoring

- » **Gericht op hoe?**
- » **Gericht op wat?**
- » **Gericht op relatie tussen hoe, wat en waarom?**
- » Leren is cruciaal bij transitieprocessen. De manier waarop je monitored bepaalt in grote mate ook hoe je leert.

- » **Is er een opvolging in functie van doelstellingen of worden doelstellingen enkel op het einde afgemeten?**
- » **Wordt de bredere impact van het project gedocumenteerd?**

Dat nadenken mag je niet laten zweven

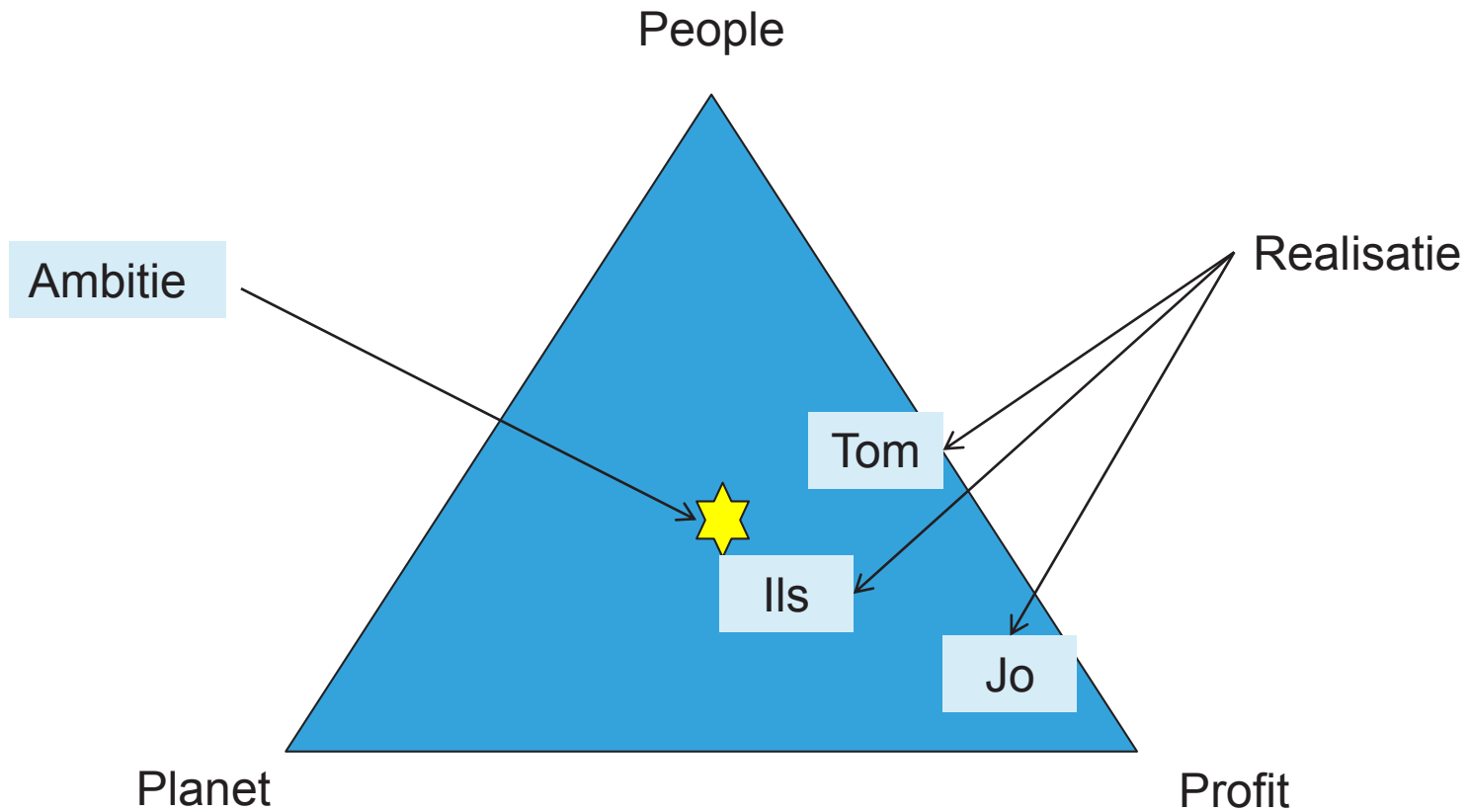


Samen leren leren

- » Ervaring referentiekader Tweewaters Leuven
 - » “Tot beseft gekomen dat we als bestuur eigenlijk weinig of niet bezig waren om echt te leren van wat we deden.”



Leren vanuit referentiekader: voorbeeld



Hoe leer je?

$$11 \times 11 = 4$$

$$22 \times 22 = 16$$

$$33 \times 33 = ?$$

Hoe leer je?

$$11 \times 11 = 121 = 1+2+1=4$$

$$22 \times 22 = 484 = 4+8+4=16$$

$$33 \times 33 = 1089 = 1+0+8+9=18$$

Stiptheidsactie: een reflectie over 2^e orde leren

Leergerichtheid

- » Is er expliciet aandacht voor leren en leeropbrengsten?
- » Is er een methodologie gekozen om het leren vorm te geven?

- » Zijn er ook andere stadsdiensten bij het leren betrokken?
- » Leeropbrengsten van (transitie)projecten zijn altijd breder dan project of beleidsdomein zelf. Door mensen van andere diensten te betrekken, verrijk je de leeropbrengsten, en vergroot je het leervermogen in de stadsorganisatie

Parisians have their say on city's first €20m 'participatory budget'

The votes have been counted and nine projects will be implemented from January. **Richelle Harrison Plesse** asks Parisians what they think of the scheme

Richelle Harrison Plesse in Paris
theguardian.com, Wednesday 8 October 2014 10.42 BST
 [Jump to comments \(20\)](#)



Paris mayor Anne Hidalgo promises an even bigger budget next year. Photograph: Stephane Mahe/Reuters

After barely six months in power, the mayor of Paris, Anne Hidalgo, has put in place the city's very first 'participatory budget' project, setting aside €426m (£335m) – 5% of the city hall investment budget – from now until 2020. It's the largest sum of public money ever to have been allocated to such a scheme. Proclaiming she was "handing the keys of the budget to the citizens," the Socialist mayor put the question to her fellow Parisians: what would they do to improve their city?

 Share 684
 Tweet 234
 12
 Share 30
 Email



Cities

World news

[Paris](#) · [France](#) · [Europe](#)

Politics

[Mayoral elections](#) · [Local politics](#)

Society

[Local government](#)

More news

More features

About Guardian Cities



The Guardian Cities website is supported by the Rockefeller Foundation. The site offers a forum for debate and the sharing of ideas about the future of cities across the world. All content is editorially independent

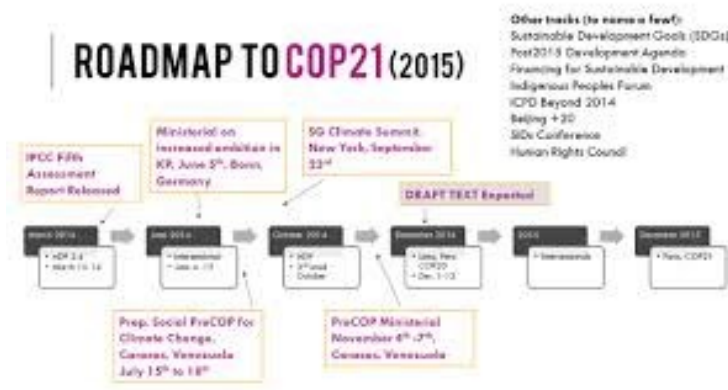
100 RESILIENT CITIES
RESILIENT CITIES FOR THE 21ST CENTURY
JOIN THE GLOBAL CONVERSATION

Today's best video



Paris Bertrand

- » Franse overheid bant plastic zakjes vanaf 2016
- » Parijs doet het onder Hidalgo nu al
- » Belangrijk element hierin: VN Klimaattop in Parijs in 2015



TRAKSIS: Kantelpunten, hefboomen en drempels

» Zijn kantelpunten of hefboomen gedefinieerd die het project in versnelling kunnen brengen?

» Zijn er bedreigingen of drempels geïdentificeerd die het project kunnen remmen of zelfs doen mislukken?

Door TRAKSIS: bewustzijn of - worden van

- » De plaats van je project in een systeemomslag
- » Alternatieven om een project aan te pakken die daar beter toe kunnen bijdragen
- » Context waarbinnen je project functioneert
- » Waarom je de keuzes maakt die je maakt
- » De kracht van het omarmen van onzekerheid ten overstaan van de illusie van controle
- » De energie die je krijgt als je jezelf de vrijheid gunt om samen met anderen eens op een andere manier naar de dingen te kijken
- » De zin van je project niet enkel op korte maar ook op lange termijn
- » De rijkdom om met anderen in de diepte samen te werken, elkaar te verrijken, en echt van elkaar te leren
- » ...

Hoe het referentiekader gebruiken?

- » Niet opvatten als examen
- » Hoe zelfkritischer hoe groter leeropbrengsten
- » Collectieve reflectie kan sterker werken dan individuele reflectie

Veel van de waarde ligt in het proces

- » Ervaring TRAKSIS-test bij LABO XX:
 - » Eenvoudigweg de tijd nemen om elkaars standpunten en visies te beluisteren en te begrijpen leidt tot intensievere en meer begripvolle samenwerking
 - » “Als we daarover nadenken, want nu zijn we **ECHT** aan het nadenken, hé”
- » Feedback vanuit Stad Genk:
 - » “Transitie verschaft je als werknemer van de stad een ‘dankbare wankelheid’...”





INVOLVE ME

AANBOD COACHINGSTRAJECT

Coachingstraject TRAKSIS

SESSIE 1/ PROJECT VOOR DE SPIEGEL: FRISDENKEN IN PROJECTEN

» Voorbereiding

- » Ter voorbereiding van deze sessie houden de mensen die bij het project betrokken zijn het project voor het licht met behulp van TRAKSIS
- » Ze noteren daarbij onduidelijkheden, vragen én discussies die gevoerd worden bij het formuleren van antwoorden

» Sessie zelf

- » We bespreking de eigen doorlichting met TRAKSIS
- » We bespreken het proces van de doorlichting
- » Wij lijnen acties af die kunnen opgenomen worden in voorbereiding van sessie 2

Coachingstraject TRAKSIS

SESSIE 2/ BESPREKING, SELECTIE EN UITWERKING ONTWIKKELACTIES: VERBREDEN EN VERDIEPEN NAAR ACTIE

Vorbereiding

- » De projectgroep werkt een aantal ontwikkelacties uit, en werkt er een plan van aanpak uit

Sessie zelf

- » Bespreking van de voorstellen tot ontwikkelacties: zijn ze consistent met de visie, is er voldoende aandacht voor de langer termijn, mikken ze effectief op systeemomslagen, ...
- » We definiëren concrete acties in voorbereiding van de derde sessie.

Coachingtraject TRAKSIS

SESSIE 3/ EVALUATIE EN OP SPOREN ZETTEN VERVOLGACTIES: **DOEN DOOR TE LEREN, LEREN DOOR TE DOEN**

- » Bespreking van eigen evaluatie ontwikkelingsactie door de stad
- » Lessons learned in coachingtraject
- » Hoe verder?

Ter info: TRAKSIS on tour

- » 27 februari 2015
- » Opleidingsdag Instituut voor de Overheid (KUL)
- » Featuring TRAKSIS

Danku veel voor uw aandacht en

**VEEL DUURZAME INSPIRATIE EN
SYSTEMISCHE IMPACT GEWENST!**

Elementen

Het inhoudelijk kernthema bepalen

DENKEN IN SYSTEMEN

Spiegelen aan duurzaamheidswaarden

De projectfase duiden

Schaal- en actieniveau aflijnen

KIEZEN VOOR EEN ONDERSTEUNENDE BELEIDSCULTUUR

Transversaal of beleidsdomeinoverschrijdend karakter inschatten

Versterken door te verbinden

Inzetten op creativiteit en innovatie

Inzoomen op de onderliggende visie

De kans op een systeemomslag vergroten

**ZONDER LEREN GEEN DOEN,
ZONDER DOEN GEEN LEREN**

Impact meten en opvolgen

Is de bemanning volledig?

Een momentum creëren of gebruiken: kritische succesfactoren

Wat is het (niet)?

- » Actie- en leergericht reflectiekader voor duurzame lokale transitieprojecten, geen evaluatie- of beslissingstool
- » voorkennis over transitiedenken niet nodig, maar wel meerwaarde
- » gebald en werkbaar format (doorlopen duurt maximaal tussen een half uur tot een uur) ;
- » voor alle werknemers, politici en ambtenaren van de steden en gemeenten;
- » vertrekpunt voor inspiratie en leertrajecten in duurzame stadsprojecten
- » vooral een pragmatisch vertrekpunt om al doende te leren over het toepassen van transitiedenken in uw eigen projecten
- » géén communicatie-instrument.